Cena 60 gr.

Цана 60 гр.

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 18 (166) БЕЛАСТОК. 1 МАЯ 1959 года ГОД IV

КОЖНЫ мае права на шчасце

Людзі завялі прыгожы звычай называць маем сваю маладосць. Трапнейшага параўнання не знайсці.

Свежасць першай расы, пах расцвіўшага бэзу, цёплыя праменні ўзыходзячага сонца. Гэта май.

А калі ў сэрцы май — значыць вельмі добра!

Гэта вельмі добра, калі адчуваеш у сабе вясну, калі грудзі хвалююць добрымі пачуццямі, калі клічаш сяброў, каб падзяліцца сваім настроем і чуць іх радасць.

Так мала трэба нам да шчасця, так многа трэба, каб яго захаваць.

Шчасце! Што такое шчасце? Кожны яго называе па-свойму.

І гэта добра, што яго нельга паставіць за шкло і сказаць: «Не шукайце шчасця, вось яно!»

Гэта было б ненатуральна.

Добра, што кожны па-свойму разумее шчасце. Але гэта вельмі мала, каб лічыць сябе чалавекам шчаслівым.

А шчасце мы любім.

Калі ты яго не любіш, то які ж сэнс мае тваё жыццё?

Калі ты шчасця не жадаеш сябрам, тады ты дрэнны чалавек.

— Беражыце сваё шчасце — гаворым мы людзям, калі бачым, што яны не ўмеюць ім даражыць.

— Змагайцеся за сваё шчасце — гаворым мы людзям хісткім.

— Кожны мае права на шчасце! — заяўляем тым, хто хоча яго ў нас забраць.

Няма вышэйшага гонару, чым змагацца за такое права. Гэтае права залатымі літарамі выпісана на чырвані першамайскіх сцягоў. Яно палошчацца над усім светам.

Цудоўны дзень! Чалавецтва не знае больш магутнага свята.

Свята вясны, яднання, надзеі!

Мабыць калісь людзі назавуць яго проста святам шчасця.

Яно будзе, яно напэўна будзе! Ход гісторыі ідзе ў адным напрамку. І няма такой сілы, якая павярнула б яе ў іншы бок.

Радасна адчуваць сябе ў шэрагу гэтай калоны. Радасна несці ў грудзях вясну і заяўляць:

— Кожны мае права на шчасце!

РЫГОР ЛЯСУП

ВАЯВОДСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ЗМС

25 і 26 красавіка г. г. у Беластоку адбылася ІІ-гая Ваяводская справаздачна - выбарчая канферэнцыя Саюза сацыялістычнай моладзі. З дакладам на тэму дасягненняў у працы ЗМС на Беласточчыне і заданняў на будучыню выступіў І-шы сакратар КВ ЗМС Мячыслаў Гут.

У вельмі актыўнай дыскусіі, якая развязалася пасля даклада, дэлегаты падкрэслівалі ўсё большае ўздзейнічанне арганізацыі на рабочую моладзь, на вельмі шпаркі ў апошні час рост яе радоў.

Адной з галоўных спраў, якія абмяркоўваліся на канферэнцыі, была справа маладзёжнага спаборніцтва на прадпрыемствах Беласточчыны. Амаль усе дыскутанты выказвалі патрэбу далейшай арганізацыі маладзёжных брыгад ЗМС і патрэбу сапраўднага, сацыялістычнага спаборніцтва паміж імі. Практыка існуючых брыгад і датыхчасовага спаборніцтва найлепш пераконвае, што рабочая моладзь, згуртаваная ў ЗМС, вельмі актыўная, што ёсць у яе магчымасці дзеля таго, каб стаць перадавой сілай у працы прадпрыемстваў і культурнай дзейнасці.

На канферэнцыі выбраны новы Ваяводскі Камітэт ЗМС. І-шым сакратаром КВ ЗМС выбраны паўторна тав. Мячыслаў Гут.

Пасля канферэнцыі І-шы сакратар КВ ПАРП тав. А. Лашэвіч уручыў новавыбранаму Камітэту сцяг ваяводскай арганізацыі ЗМС.

В. Б.

Працоўныя абавязацельствы ў гонар 1-га Мая

Нядаўна на адным са сходаў працаўнікі Сямяціцкага ПЗГС прынялі працоўныя абавязацельствы ў гонар 1-а Мая. Выконваючы свае абавязацельства, 22 красавіка г. г. 25 працаўнікоў ПЗГС 5 гадзін працавалі пры пасадцы лесу каля Сямяціч. А 24 красавіка г. г. яны, далей выконваючы свае абавязацельства, выкапалі па 5 бягучых метраў рову пры новабудаванай дарозе на трасе Катэрка — Такары. Хутка па гэтай дарозе будзе ўстаноўлена новая лінія ПКС, якая злучыць Клюковічы з Сямяцічамі. Між іншым, і тавары ПЗГС гэтай дарогай будуць давозіцца ў адлеглыя Клюковічы.

У гэты ж дзень пры пабудове дарогі працавалі і рабочыя малочнага прадпрыемства ў Сямяцічах.

В. Б.

На прыкладзе Шымак

УЧОРА і СЁННЯ

У вёсцы Шымкі, як кажуць, свет дошкамі забіты. Яна знаходзіцца ў 14 кіламетрах ад станцыі Крынкі і 17 км ад Міхалова.

У Шымках ёсць 7-класная школа, у якую ходзяць вучыцца дзеці з Шымак, Лявонавіч, Цісоўкі, Будаў і Бахуроў. Каб паказаць перамены ў галіне развіцця школ і навучання ў гэтай мясцовасці, трэба сённяшнюю рэчаіснасць параўнаць з тым, што было пры царскай уладзе і панскай Польшчы.

Да 1901 года ў Шымках не было ўрадавай школы, толькі прыватная. У Ялоўцы знаходзілася Народнае вучылішча, дзе вучыў адзін настаўнік, і двухкласная Настаўніцкая школа. Выпускнікі з гэтай школы вучылі дзяцей у царкоўна - прыхадскіх вучылішчах. Пасля 1900 года ў Шымках паўстала царкоўна - прыхадская школа з адным настаўнікам. Вучняў трэцяга класа настаўнік вадзіў на экзамен у Ялоўку. Да 1900 г. пасля заканчэння мясцовай школы ніхто нідзе не вучыўся, а ад 1900 да 1915 г. Настаўніцкую школу ў Ялоўцы закончыла 11 чалавек, якія сталі працаваць настаўнікамі.

У 1915 г. набліжаўся германскі фронт і большасць насельніцтва пераехала ў глыбіню Расіі. Пасля заканчэння зайны вярнулася толькі 9 настаўнікаў, у тым ліку 6 — з няпоўнай сярэдняй адукацыяй, і ўсе яны былі вымушаны ўзяцца за працу на гаспадарцы, або ў лесе капаць лучыну ці шчапаць дровы.

Пры санацыйнай уладзе ў школе ў Шымках было 4 класы з двума настаўнікамі. 7-класная школа была ў Ялоўцы ў былой Настаўніцкай школе. За 20 год існавання панскай Польшчы 7 класаў у Ялоўцы закончыла 24 асобы: 11 чалавек з Шымак, 2 — з Будаў, 2 — з Бахуроў, 4 — з Лявонавіч. Толькі адна асоба — Янка Гайдучэня — з Шымак закончыў Настаўніцкую школу, а 9 іншых асоб паступіла вучыцца ў Свіслач. У 1939 — 1944 г. г. чацвёра з іх загінула на вайне, двое знаходзяцца ў эміграцыі, трое здабылі сярэднюю адукацыю і закончылі вышэйшыя навучальныя ўстановы ў Народнай Польшчы, двое атрымалі сярэднюю адукацыю, а двое прайшлі чыгуначныя курсы. Пасля вызвалення, дзякуючы старанню настаўнікаў Васіля Дзуна і Янкі Гайдучэні ў Шымках была адкрыта 7-класная школа, у якую хадзілі вучыцца дзеці з Лявонавіч, Шымак, Цісоўкі, Будаў, Бахуроў, а ў старэйшых класах былі дзеці з цэлай аколіцы.

Цяжка было працаваць. На аднаго настаўніка выпадала 90—80 вучняў. Толькі ў 1951 г. лік іх зменшыўся да 60. Навучанне адбывалася на дзве змены пры 3—4 настаўніках, апрача таго, праводзіліся курсы для дарослых і існавала 2-гадовая сельскагаспадарчая школа. Потым былі адкрыты 4-класныя школы ў Цісоўцы, Будах і Бахурах.

Цяпер у Шымках працуюць 5 настаўнікаў, у Цісоўцы — 2, у Будах і Бахурах па адным настаўніку, разам — 9 настаўнікаў.

Закончыла педагагічны ліцэй 36 чалавек, агульнаадукацыйны — 26 і прафесіянальныя школы — 24, разам — 86 чалавек. Закончыла 9 або 10 класаў — 18 чалавек, да таго ў прафесіянальных школах — 19 асоб, разам — 37.

Закончыла вышэйшыя навучальныя ўстановы 16 асоб. Вучыцца ў вышэйшых навучальных установах 12 асоб, у педагагічных ліцэях — 5, агульнаадукацыйных ліцэях — 16, у афіцэрскіх школах — 1, прафесіянальных школах — 5, духоўнай семінарыі — 1. Разам — 40 асоб.

Пачало працаваць настаўнікамі 46 чалавек, змяніла прафесію настаўнікаў — 6, адышло з браку кваліфікацыі

(Працяг на стар. 5)

Сход, прысвечаны Дню 1 Мая

26 красавіка 1959 г. у клубе ТППР адбыўся агульны сход савецкіх грамадзян, членаў Беларускага і Рускага таварыстваў, прысвечаны святу працоўных — Дню 1 Мая.

На сходзе прысутнічалі: атташэ савецкага пасольства тав. Фёдараў, старшыня Г. П. Беларускага таварыства тав. Станкевіч, старшыня Рускага таварыства тав. Міхальскі, прадстаўнікі Савецкай Арміі і інш..

З цікавым дакладам аб Дню 1 Мая выступіў атташэ савецкага пасольства тав. Фёдараў. Вялікую ўвагу дакладчык прысвяціў няспыннаму развіццю тэхнікі, навукі і культуры ў Савецкім Саюзе.

Пасля даклада адбыўся канцэрт мастацкай самадзейнасці членаў Рускага таварыства.

(ач)

Цікавая знаходка

У БССР, у аколіцах горада Свір, пры разборцы старой пабудовы быў знойдзены нядаўна папяровы скрутак. У ім былі лістоўкі на рускай і беларускай мовах, выданыя ў падполлі ЦК КПЗБ.

Некаторыя з іх выпушчаны ў сакавіку 1931 года. Яны ўяўляюць сабой зварот да працоўных Заходняй Беларусі. У іх паказваўся антаганізм паміж жыццём працоўных БССР і жыццём беларусаў у панскай Польшчы.

У іншых лістоўках, выдадзеных на 1 Мая 1931 года, указваецца, што пралетарыят і сялянства Заходняй Беларусі ўсё ясней пачынае бачыць выхад толькі ў рэвалюцыі, звяржэнні фашысцкай дыктатуры і ўстанаўленні дыктатуры пралетарыяту.

Лістоўкі заклікаюць весці барацьбу за аб'яднанне Заходняй Беларусі з Беларускай ССР, выйсці ў дзень 1 Мая на вуліцы і дэманстраваць пад сцягам Камуністычнай партыі.

Карэспандэнцыя з Мінска

ПЕРЫЯДЫЧНЫ ДРУК САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

У гэтым годзе ў СССР на ўсіх мовах савецкіх народаў выдаецца звыш 7.500 газет і больш 3.000 часопісаў, аднаразовы тыраж якіх дасягае 80 мільёнаў экземпляраў.

У гэтай шматнацыянальнай, рознамоўнай сям'і савецкага друку горда гучыць голас 270 беларускіх газет і часопісаў, што выходзяць амаль двухмільённым тыражом.

У дарэвалюцыйнай Беларусі на беларускай мове не выдаваліся ні газеты, ні часопісы, ні кнігі. 19 газет, якія тады выходзілі, былі толькі на рускай мове.

Сёння ў БССР выходзіць 11 рэспубліканскіх газет. З іх «Звязда» і «Савецкая Беларусь» з'яўляюцца органамі Цэнтральнага Камітэта Кампартыі Беларусі, Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў рэспублікі. Любоў чытачоў да гэтых газет выяўляецца ў 265-тысячным тыражы. Для калгаснага сялянства выдаецца газета «Калгасная праўда», якая выходзіць для выгоды чытачоў на беларускай і рускай мовах, агульным тыражом 115 тысяч экземпляраў. Камсамольцы і моладзь маюць дзве газеты: «Чырвоная змена» і «Знамя юнасці». Выходзіць газета «Фізкультурнік Беларусі». Юных піянераў і школьнікаў Беларусі вучаць жыць, вучыцца і працаваць па-ленінску дзве піянерскія газеты «Піянер Беларусі» і «Зорка». Тыражы гэтых газет растуць разам з ростам іх чытачоў. Калі ў 1948 годзе гэтыя газеты выдаваліся тыражом менш 50 тысяч, то зараз выходзяць па 300 тысяч экземпляраў кожная. Сваю фаховую «Настаўніцкую газету» — выходзіць тыражом 53 тысячы экз., — маюць настаўнікі рэспублікі, газету «Літаратура і мастацтва» — пісьменнікі, кампазітары, скульптары, мастакі, працаўнікі тэатра. Вялікім тыражом выходзіць радыё і тэлевізійная праграма «Гаворыць Мінск».

У Беларусі выдаецца 7 абласных і 161 раённых газет. 77 шматтыражных газет выходзіць на буйных прадпрыемствах у саўгасах, калгасах, навучальных установах.

Акрамя газет, у рэспубліцы выдаецца 15 масавых часопісаў, аднаразовы тыраж іх каля 400 тысяч экземпляраў. Гэта параўнальна маладыя, аднак ужо здабыўшыя любоў беларускіх чытачоў грамадска - палітычныя і літаратурна - мастацкія часопісы, такія як «Беларусь», «Маладосць», «Работніца і сялянка». Тыраж апошняга часопіса за пяцігоддзе вырас з 10 да 153 тысяч экземпляраў. Пісьменнікі рэспублікі выдаюць два літаратурныя часопісы «Полымя» і «Савецкая Айчына». Здабывае ўсё большую папулярнасць часопіс сатыры і гумару «Вожык» з яго масавай сатырычнай бібліятэчкай. Для піянераў і школьнікаў выдаецца часопіс «Бярозка», а акцябраты маюць сваю «Вясёлку». Вялікім аўтарытэтам у прапагандыстаў і агітатараў карыстаецца тэарэтычны часопіс «Камуніст Беларусі» і практычны, аператыўны «Блакнот агітатара» — выходзіць тры разы ў месяц.

Цікавыя часопісы «Здрававанхраненне Беларусі» і «Сельская гаспадарка Беларусі», у якіх друкуюцца фаховыя матэрыялы.

Беларускія вучоныя публікуюць свае працы ў часопісе «Весці Акадэміі навук БССР», які выдаецца ў трох серыях— агульных, біялагічных і фізіка - тэхнічных навук.

Апрача таго, Беларускім дзяржаўным універсітэтам імя Леніна, Палітэхнічным інстытутам імя Сталіна і іншымі ВУЗ-амі выдаюцца навуковыя запіскі, дзе публікуюцца навуковыя працы вучоных, якія працуюць у гэтых вышэйшых навуковых установах.

Усе нашы часопісы, як і большасць газет, карыстаюцца попытам не толькі ў Беларусі. Мінскі паштамт рассылае перыядычныя выданні на адрас звыш 16 тысяч падпісчыкаў усіх саюзных рэспублік.

Вялікім попытам і прыхільнасцю карыстаецца ў Беларусі цэнтральны друк.

Толькі на падпіску ў 1959 годзе ў рэспубліцы распаўсюджваецца 1.392 тысячы экземпляраў цэнтральных — агульнасаюзных газет і часопісаў, сярод іх — 215 тысяч экз. газеты «Праўда», 60 тысяч экз. газеты «Ізвесція», 34 тысяч экз. газеты «Труд» і г. д.

З кожным годам узрастаюць і пашыраюцца культурныя сувязі Беларусі з замежнымі краінамі. Газеты і часопісы Беларусі пасылаюцца па падпісцы ў Албанію, Балгарыю, Венгрыю, Дэмакратычную Рэспубліку В'етнам, Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, Кітай, Манголію, Польшчу, Румынію, Чэхаславакію.

Падпісчыкамі газет і часопісаў з'яўляюцца паасобныя грамадзяне, бібліятэкі, школы і органы друку 24 капіталістычных краін: Англіі, Аргентыны, Канады, ЗША, Італіі, Францыі, Індыі, Інданезіі і інш.

У сваю чаргу беларускі чытач цікавіцца жыццём народаў замежных краін. Узрастае колькасць чытачоў на перыядычныя выданні краін народнай дэмакратыі, камуністычных і рабочых партый капіталістычных краін.

Падпіска на гэтыя выданні на 1959 г. павялічылася на 50 працэнтаў у параўнанні з мінулым годам.

М. КУСАУ,
начальнік Рэспубліканскага аддзялення па распаўсюджванню друку.

На здымку: І-шы сакратар КВ ПАРП А. Лапэвіч уручае сцяг ваяводскай арганізацыі ЗМС нова-выбранаму Камітэту. Фота — Л. Каралеўскі

Рэдакцыя «Нівы» віншуе ўсіх чытачоў і карэспандэнтаў з Міжнародным святам працоўных.

Наша сямігодка

Ужо перад ІІ З'ездам нашай партыі ў 1953 годзе рост народнага даходу павялічыўся ў 1,8 раза ў параўнанні з перадваенным узроўнем. У 1958 годзе гэты даход павялічыўся ў 3,2 раза.

У павелічэнні росту народнага даходу вялікую ролю адыграла наша цяжкая прамысловасць. У 1958 г. нашыя рабочыя вугальнай прамысловасці выдабылі 95 мільёнаў тон вугалю — у 2,7 раза больш, выпрацавана электраэнергіі ў 6,6 раза больш, цэменту — 5 мільёнаў тон — у 3,9 раза больш, чым у 1937 годзе.

Ужо гэтых некалькі лічбаў паказваюць, як хутка расце эканоміка Польскай Народнай Рэспублікі.

Наша сямігодка 1959—1966 г. г. прадугледжвае яшчэ больш размах і павелічэнне капіталаўкладанняў у дзяржаўную гаспадарку. У той час амаль у два разы павялічыцца прадукцыя хімічнай прамысловасці. Амаль у 6 разоў у параўнанні з перадваенным узроўнем павялічыцца ў 1965 годзе прадукцыя сталі. Прадукцыя электраэнергіі ўзрасце ў 12 разоў і г. д.

Сацыялізм перамагае

Няма свята больш міжнароднага, чым 1 Мая. Хапіла паўстагоддзя, каб ідэя сацыяльнага вызвалення пралетарыяту, ідэя пабудовы лепшага, сацыялістычнага ладу агарнула ўвесь свет. Хапіла ўсяго толькі 25 гадоў, каб сацыялізм стаў рэчаіснасцю ўжо не толькі ў адной, але ў многіх краінах, насельніцтва якіх складае трэцюю частку сусветнай грамадскасці.

Для працоўных як сацыялістычных, так і капіталістычных і залежных краін вясна 1959 года з'яўляецца вясной вялікіх надзей. Яшчэ зусім свежыя ў памяці людзей пастановы XXI надзвычайнага З'езду КПСС і III З'езду Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі. Абодва гэтыя з'езды вызначылі дарогі рашучага паядынку паміж сацыялізмам і капіталізмам у галіне гаспадарчага развіцця. Вялікія задачы, якія пастаўлены цяпер перад СССР і ўсімі краінамі нашага лагера, імкнуцца да таго, каб у 1965 годзе сацыялістычны лагер выпрацоўваў звыш паловы сусветнай прадукцыі. Такія вось найбліжэйшыя перспектывы мірнага спаборніцтва двух сістэм, спаборніцтва, якое з'яўляецца найбольш характэрнай рысай сучаснага свету.

Гаспадарчая сітуацыя, узровень жыцця шырокіх мас насельніцтва — гэта заўсёды аснова палітычнай сілы кожнай краіны. Перспектыва падваення эканомікі сацыялістычных краін на працягу 6—7 гадоў гарантуе далейшы рост палітычнага значэння ўсяго нашага лагера. Мы гаворым аб мірным спаборніцтве. Мы не лічым вайну дарогай вырашэння якіх - небудзь спрэчных міжнародных праблем. Ужо ва ўмовах сённяшняй расстаноўкі сіл мы бачым рэальную магчымасць канчатковага ліквідавання, пагрозы вайны.

Вясна 1959 года абуджае надзеі мільённых мас працоўных на далейшую разрадку міжнароднай сітуацыі. Праз 10 дзён у Жэневе збярэцца канферэнцыя міністраў замежных спраў Усходу і Захаду. Абмяркуе яна справы Германіі і Берліна. Ужо сам факт, што такая канферэнцыя адбудзецца — гэта доказ поспехаў палітыкі міру і паражэння палітыкі халоднай вайны і ўхілення ад перагавораў.

Вясна 1959 года абуджае надзею ўсяго прагрэсіўнага чалавецтва на далейшы распад каланіялізма. Калі ў перыяд другой сусветнай вайны больш чым 700 мільёнаў людзей жыло яшчэ пад каланіяльным прыгнётам, то цяпер каланіяльныя краіны абымаюць усяго толькі 160 мільёнаў асоб. Лік насельніцтва каланіяльных краін паменшыўся з 30 да 6 працэнтаў. Сярод тых 160 мільёнаў, якія знаходзяцца пад каланіяльным прыгнётам, 140 мільёнаў прыпадае на Афрыку. Але менавіта на гэтым чорным кантыненце найлепш відаць распад каланіялізма. Эрытрэя ўвайшла ў склад незалежнай Абісініі. Утварыліся новыя дзяржавы: Лівія, Туніс, Марока, Судан, Гана і Гвінея. За незалежнасць змагаецца народ Алжыра.

На мінулагодняй канферэнцыі народаў Афрыкі, якая адбылася ў сталіцы Ганы — Акры былі і такія выказванні: «Няма чаго нам траціць, апрача сваіх кайданоў», «Дзесяткі год барацьбы за дзесяць тысяч год мірнага жыцця і росквіту». Ва ўмовах узрастаючай актыўнасці народаў чорнай Афрыкі блізкі ўжо той дзень, калі калоніі знікнуць з карты гэтага кантынента.

Апошнія падзеі ў капіталістычных краінах гавораць аб росце радоў і значэння камуністычных і рабочых партый. «У Італіі нас, камуністаў, ёсць заўсёды больш двух мільёнаў»,—гаварыў на III З'ездзе ПАРП дэлегат італьянскай Камуністычнай партыі тав. Лонга.

Апошнія выбары ў Францыі сведчаць аб узросце сілы французскай Камуністычнай партыі. У апошніх выбарах у далёкай Інданезіі за кандыдатаў - камуністаў аддана больш 8 мільёнаў галасоў. Барацьба за захаванне незалежнасці Кубы — гэта, у значнай меры, таксама заслуга тамашніх камуністаў.

«Краіны Лацінскай Амерыкі — гэта сёння вулканы, у глыбі якіх расце нянавісць да імперыялізма», — гаварыў на III З'ездзе ПАРП дэлегат Камуністычнай партыі Чылі.

Кожны дзень прыносіць новыя весткі, новыя довады таго, што сацыялізм перамагае. У дзень 1 Мая, калі ў гарадах і вёсках усёй Польшчы будзем мы дэманстраваць свае поспехі, помнім жа, што будучыня свету — сацыялізм

УЛ. ЛАЗІНСКІ

Літаратурная старонка

Трыбуна Беларускага літаратурнага аб'яднання ў Беластоку — № 11

Андрэй Сошка

Няхай

Няхай ружы квітнеюць раннем,
Няхай пахнуць яны нам няспынна,
Хай калоціцца сэрца каханнем
Для цябе, дарагая краіна.

Няхай яблыкі ў садзе спеюць,
Хай жаўцее ў полі лубін.
Хай зямля наша ўся залацее,
Хай здаволены будуць людзі.

Няхай песні співаюць дзяўчаты
Ад ўсходу да захаду сонца.
Хай вясковыя родныя хаты
Абнаўляюцца песняй бясконцай.

Няхай бэз ля вакон ап'яняе,
Няхай пнуцца ля плота шыпшыны.
Хай жыццё новы шлях пракладае,
Хай асфальт ўсе залье каляіны.

Хай багата калосіцца жыта,
Хай ў чырвоных пацёрках рабіна
Размаўляе з бязмежным блакітам
Аб табе, Дарагая Краіна.

Мікола Базылюк

Вечарам

На заходзе зара тлее,
Мора соннае пляскоча.
Ночка моўчкі чары сее,
То на бор яна наскочыць.

Плыве месяц поўнатвары,
Яму неба — акіян.
То схаваецца за хмары,
То залье святлом дзірван.

Зоркі месяцу міргаюць:
— Хадзі з намі пагуляць!
З-пад хмурынак пазіраюць
І саромліва дрыжаць.

Дрэвы шэпчуць казкі - цуды
Аб пралесках і вясне.
Цішыня... Паснулі людзі
Аднаму не спіцца мне.

Пад акном сяджу, сумую,
Гляджу месячыку ў твар.
Зоркі светлыя рахую,
Налічыў іх сотні пар.

На заходзе зара стлела.
Гімн закончыўшы вясне
Рэчка стужкай забялела...
І чаму ж так сумна мне?

ЯША БУРШ

* * *

Я
проціў вас
хто рве квітненне
праз кроў
хто сее
на гарызонтах
матчыных надзей
радыёактыўны пыл
хто ім
засыпае след
надзей
якімі
сцеле шлях дзень
што ў заўтра
уплятаецца жыццём
проціў вас
нерасцвіўшая галінка
проціў зелянеюць палі
падымаецца збажына
кветкі паказваюць пупышкі
з-пад зямлі
птушкі
прыляцелі веснаваць
усё звяр'ё марцуе
проціў вас
маленства вучыцца гаварыць
проціў вас
усё прагне
жыць.

Журауская *)

Афрыканскія песні

Бачыце, пані, — пачаў пазней, — спачатку паехалі ў Бельгію.

Стары гаварыў паволі, робячы перапынкі амаль па кожным слове.

— Працаваў там у капальні. Цяжка было. Але неяк канец з канцом вязаўся. Там жа прыйшлі на свет, пане свяці над іх душамі, Кахна і Вэронка. Разам. Зрабілася цяжэй. Але яшчэ можна было вытрымаць. Трэба няшчасця, у капальні выбух пажар. Казалі, што гэта бунт. Узялі на следства. Бог мне сведкаю, нічога з тым я не меў. Сказалі, што і я мачаў у тым пальцы. Выкінулі з працы. Збіраў бутэлькі па сметніках, крыху жабраваў. Рабілася, што падышло. Дома хворая матка і галодныя дзеці — пані разумее.

Глянуў на мяне, як бы хацеў упэўніцца, ці сапраўды разумею. На хвіліну замоўк. А потым працягваў:

— Калісь прыйшлі з капальні тыя, з кім рабіў. Добрыя людзі. Кажуць: «Слухай, рабем бунт. Падпалім капальню. Ты і так не працуеш. А яны выкінулі цябе за тое, што падпаліў. Дык падпалі ім, сабачым братом. Хай будзе справядліва». Падбухторылі мяне так, што падпаліў. Хтось выдаў. Але тыя, што мяне намаўлялі, памаглі. Далі паперы, крыху грошай, адрас і сказалі, каб уцёк у Амерыку, бо паважная справа. Так мы і зрабілі.

Стары чалавек спыніўся, выняў хустачку і абцёр пот з твару і шыі.

На вуліцы рабілася халадней. Вецер не ўціхаў.

— З Амерыкі пазней паехалі ў Францыю, — сказаў вельмі нізкім, дрыжачым голасам, хутка, як бы асцерагаўся, што за хвіліну тых слоў ужо не выскажа.

— У Францыю... — паўтарыў у задуменні.

Жанчына пацягнула носам. Выраз яе твару ў гэту хвіліну быў страшны. Ізноў запанавала маўчанне.

— І там страцілі сёння апошняе дзіцё — сына, — сказала свісцячым, раздражненым шэптам.

А ён згорбіўся, пахіліўся да зямлі. Выняў з кішэні хустку — абцёр лоб. Я нічога не разумела.

— Можа гэта няпэўная вестка, — прабавала я суцяшаць.

Стары чалавек глянуў на мяне. Спыніўся. Мне здалося на момант, што ў яго вялікіх, цёмных вачах затлілася надзея. Рушыў энергічна з месца.

— Пэўная, пэўная вестка, — сказаў ціха, ледзь чутна, як бы ў думках.

— Ашукаць бацьку, матку, — шаптаў штораз мацней, жэстыкулюючы і дадаючы кроку, — ...зняважыць іх кроў, іх працу, іх гонар... О, гад... лепш бы памёр у калысцы... Ёсць у Легіі, бо любіць мундзір і падарожжа... У Афрыцы хораша, піша. Толькі часта мусяць супакойваць насельніцтва. ...Супакойваць — знішчаць, забіваць...

Мы ішлі штораз хутчэй. Не многа можна было зразумець з тых урыўкаў сказаў. Жанчына задыхалася. Плакала.

— ...Бо насельніцтва на іх нападае, — разумееце, — звярнуўся да мяне стары з балючай іроніяй у голасе.

Не быў гэта ўжо голас таго спакойнага старычка. Была ў ім горыч і драпежнасць.

А яны такія самыя людзі, як мы. Гуляюць, пяюць...

— А як яны пяюць? Грамадзянка, чулі, як гэты спеў сэрца раздзірае? — ізноў звярнуўся да мяне

Не чакаў маёй рэакцыі.

— ... Мяне, бацьку, так ашукаць, — працягваў з расчуленасцю, — ...«насельніцтва нападае», «варвары»... Сам варвар...

— Я чуў, як бы крычалі да мяне, каб ім памог. І зараз мне прыпомнілася мая цэлая паняверка. Ажно мне скура сцерхла пры думцы што можа яны там гэтак сама жывуць... Гэта не пяюць шчаслівыя людзі...

— І зразумеў, што той сын, адзіны сын, дзеля якога мы з маткаю сабе кусок хлеба ад вуснаў аднімалі... ашукаў мяне, — словы гэтыя выкрыкнуў амаль плачучы.

Звольніў крок.

— Ён іх супакойвае, бо хочуць жыць так, як бацька і матка хацелі, каб ён жыў: сумленна і негалодна...

— А бадай бы зямля пад ім завалілася. А бадай быў ніколі не нарадзіўся.

— Грамадзянка, казалі па радыё, што там хваляванні, што трупы, а я, стары, ашуканы бацька верыў, што мой Франак там сумленна жыве, — гаварыў задышаным голасам. — Адкуль ён мае грошы на тое, каб так багата жыць, як піша, на тое, каб бацьку і матцы гадзіннікі залатыя купіць?!

— ...Ён гэтае золата выціскае з людской крыві... А я даўся ашукаць... даўся ашукаць...

Не ведаў, што рабіць. Што гаварыць. Твар меў бледны, скрыўлены балючым скурчам, драпежны, страшны. Быў, як непрытомны

Мы ішлі зусім вольна. За кожным пастаўленым крокам старычок цяжка аддыхваўся. Нічога ўжо не гаварыў. Падняў галаву і глянуў перад сабою.

Прайшлі некалькі дзесяткаў крокаў.

— А што, пэўная вестка? — запытаў ненатуральным, спакойным голасам, звярнуўшы позірк у мой бок.

Я нічога не адказала.

— Ангельцы пані хай скажа, што прыдзем да іх у нядзелю, — азваўся па хвілі стары паспакайнеўшым голасам. — Дам пані наш адрас. Самі не трапім.

Прыпыніўся пад ліхтаром. Выняў з кашалька адрас. Я не прабавала запісваць. Добра вядомы мне прафсаюзны дом.

Шныраў, шныраў у кашальку. Што раз мацней трасліся яго рукі. Раскалочанымі зусім пальцамі выняў фотаздымак. Малады хлапчук у мундзіры, усміхаючыся стаяў каля пальмы. Характэрны для чужаземцаў здымак.

— Гэта ён сёння памёр, — сказаў стары чалавек пераканаўча, гамуючы з усіх сіл слёзы, якія ціснулі горла. Вырваў здымак з рук плачучай маткі і падзёр, кідаючы кавалкі на тратуар.

— Стары, можа ён зменіцца, можа вернецца, як яму напішам, — выбухнула жанчына ўмольным голасам.

Стары чалавек абцёр хусткаю твар. Пахіліўся над тратуарам. Раптам выпрастаўся. Глянуў на жанчыну і на мяне. Укленчыў на адно калена і вольна, як бы ў роздуме, пачаў збіраць кавалкі фатаграфіі.

*) Друкуем урывак апавядання нашага новага аўтара

ЖЫВЕМ ЗАМАЖНЕЙ

Сваю спулдзельню прадукцыйную мы арганізавалі яшчэ ў 1952 годзе. Калі цяпер неаднойчы ўспамінаем тыя першыя гады нашай супольнай працы, трэба па праўдзе сказаць, не заўсёды было ў нас добра. Вядома, вопыту ў нас не было ніякага працаваць супольна. Ды і псіхіка сялян, членаў нашай спулдзельні, была тады зусім іншая. Шмат было такіх, якія зусім не дбалі аб калектыўнай гаспадарцы, а толькі стараліся каб сабе як найбольш выдушыць з супольнай працы.

Усё ж - такі з году ў год мы ўсё мацней станавіліся на ногі. Дружней працавалі, лепш пачалі жыць. Асабліва цяжка нам было ў час нашага кастрычніка 1956 года. Шмат спулдзельняў развязвалася. У нас таксама не абышлося без шуму. Вялікі націск быў з боку індывідуальнага асяроддзя на нашую спулдзельню. Былі і такія, што проста ў вочы нам з'едліва гаварылі:

— Ну, што, дажыліся? Прыйшоў канец на вас. У той час, некалькі членаў выпісалася з нашай спулдзельні.

Засталося нас 17 гаспадароў. Мы цвёрда пастанавілі ўтрымаць калектыўную гаспадарку, бо ведалі, што толькі яна можа нам гарантаваць пастаяннае павышэнне ўзроўню нашага жыцця. І вось, не зважаючы на прыцінкі і з'едлівыя ўсмешкі, мы яшчэ з большай упартасцю ўзяліся за працу. У выніку гэтага, мы ўжо цяпер можам пахваліцца нейкімі дасягненнямі. Напрыклад, у мінулым годзе ў сярэднім з аднаго гектара мы атрымалі: 17 цэнтнераў пшаніцы, 14 цэнтнер ў жыта, 163 цэнтнеры бульбы і 205 цэнтнераў цукровых буракоў. У мінулым годзе мы таксама на плошчы 0,40 гектара пасадзілі агародніну, якую пасля прадалі ў Беластоку. Даходу з гэтага было каля 30.000 злотых.

Зямля ў нас няважная, пяшчаная. Лепшай, ад 4-га класа не знойдзеш нідзе. А ўсё жтакі ўраджай мы атрымоўваем нядрэнны. Шмат нам у гэтым дапамаглі спецыялісты хімічнай станцыі. Яны падрабязна апрацавалі план угнаення зямлі. Цяпер мы заўсёды даем на гектар столькі мінеральных угнаенняў, колькі на нашай зямлі патрабуе даная расліна. Ні больш і ні менш. Але мінеральныя ўгнаенні гэта яшчэ не ўсё. Адны яны не ў стане гарантаваць добрага ўраджаю. Для гэтага неабходны натуральныя ўгнаенні. Але каб мець іх адпаведную колькасць, з года ў год абавязкова трэба павялічваць жывёлагадоўлю. Так ужо ёсць, што ўраджайнасць палёў цесна звязана з жывёлагадоўляй. І наадварот, павелічэнне жывёлагадоўлі залежыць ад ураджайнасці палёў, ад прыкладнага забеспячэння жывёлы адпаведнымі кармамі. Сучасная колькасць нашай жывёлы (54 штук быдла) дае нам магчымасць 1/3 часць угоддзяў удабрыць натуральнымі угнаеннямі. У бліжэйшы час мы пастанавілі яшчэ больш прымяняць натуральных угнаенняў. У гэтай мэце сёлета мы пастанавілі купіць 8 расовых цялушак. Кармоў заўсёды ў нас хапае, таму што мы робім сіласы.

Але мы яшчэ не зусім задаволены вынікамі сваёй працы. Сёлета мы плануем пасадзіць агародніну на плошчы 1 гектара. Капусту, агуркі, цыбулю, памідоры вельмі ахвотна купляюць жыхары горада. А транспарт нам амаль нічога не каштуе, таму што мы маем уласную грузавую машыну. Калі лічыць, што агародніну мы будзем прадаваць па цэнах, як у мінулым годзе (а яны тады былі вельмі нізкія) дык за агародніну прыблізна мы атрымаем каля 80.000 злотых. За адзін год члены нашай спулдзельні выпрацоўць прыблізна 7.000 працадзён. Дык толькі за адну агародніну на адзін працадзень у нас выпадзе звыш 10 злотых.

На плошчы 2,5 гектара ўгоддзяў мы вырашылі пасадзіць цукровыя буракі, за якія таксама спадзяемся атрымаць некалькі дзесяткаў тысяч злотых. Зараз мы ў суткі прадаем у сярэднім 150 літраў малака. Дзякуючы адпаведнаму забеспячэнню кармавой базы маем магчымасць у сярэднім павялічыць малочнасць адной каровы да 3.000 літраў малака ў год. За продаж малака спадзяемся атрымаць каля 60.000 злотых.

Псіхіка нашых людзей зусім перамянілася. Яны ўжо думаюць катэгорыямі калектыву і ганарацца сваёй спулдзельняй. Бачаць гэта і індывідуальныя гаспадары. І яны ўжо зусім іншым вокам глядзяць на нас, на нашую працу. Яны пачынаюць да нас гарнуцца. Напрыклад, нядаўна ў праўленне нашай спулдзельні злажыў заяву малазямельны Віктар Ярошук, каб прынялі яго з жонкай у наш калектыў. Мы яго прынялі ахвотна, бо хочам каб кожны селянін жыў так, як мы жывем.

АЛЯКСАНДР ВІШНЕЎСКІ
рахункавод спулдзельні прадукцыйнай у Дарожках, Беластоцкага павета.

СУПОЛЬНАЯ ПРАЦА І КАРЫСЦЬ

Сяляне Волькі Нурэцкай, Сямяціцкага павета, вялікую праблему мелі з выпасам авечак і кароў. Ёсць у іх амаль 50 гектараў супольнай пашы. Але што з таго, калі на ёй, апрача ялоўца, амаль нічога не расце. А вядома, ялоўцам не накорміш авечак. Карова таксама не зальʼе цябе малаком, кормячыся ялоўцам.

Але вось на адным з вясковых сходаў солтыс Волькі Нурэцкай грам. Уладзімір Зінкоў, падаў думку, каб загаспадараваць гэтую пашу.

— Калі супольна возьмемся за гэтую працу, — гаварыў ён, — дык цяжка не будзе. А карысць вялікая. Павялічым гадоўлю авечак.

На сходзе было пастаноўлена сабраць у кожнага гаспадара па тры кілаграмы лубіну ад адной авечкі, супольнымі сіламі заараць пашу і засеяць яго лубінам. Як пастанавілі, так і зрабілі. Калі лубін вырасце і стручкі яго нальюцца салодкай масай, тады сяляне на загаспадараваную пашу выпусцяць авечак, а пасля кароў. Карысць будзе вялікая.

На здымку: зборка лубіну на засеў супольнай пашы.

Тэкст і фота — В. Баршчэўскі.

Як паведамляе Аддзел Культуры Прэзідыума Ваяводскай рады ў Беластоку, у гэтым годзе 2 ліпеня ў Супраслі адкрываецца завочны музычны курс. На курс могуць паступаць настаўнікі пачатковых і сярэдніх школ, а таксама кіраўнікі мастацкіх самадзейных калектываў Беласточчыны. Заняткі на курсе будуць праводзіцца 3 гады. Ч— заняткаў разлічаны на летнія і зімовыя месяцы, калі ёсць вольны час ад працы ў школах. На курсе створаны два аддзяленні: адно аддзяленне для тых, хто слаба знаёмы з тэорыяй і практыкай музыкі, другое — для заавансаваных у музыцы.

На курсе арганізаваны класы розных інструментаў (акардэон, скрыпка і г д.).

Пры паступленні на курс абавязваюць уступныя экзамены. Права паступіць на курс маюць асобы, якія маюць

Увага, музыканты

закончаную сярэднюю адукацыю і мінімум ведаў з галіны музыкі.

Пасля заканчэння курса атрымоўваецца права весці школьныя і грамадскія калектывы мастацкай самадзейнасці.

Курс дае добрую падрыхтоўку ў галіне тэорыі і практыкі музыкі па выбраных інструментах. Курс бясплатны.

Запытанні і заявы кіраваць да 15 мая гэтага года на адрас:

Wojewódzki Dom Kultury Poradnia Amatorskiego Ruchu Artystycznego Białystok, ul. Kilińskiego 8.

З ГІСТОРЫІ КАМСАМОЛЬЦАЎ БЕЛАСТОЧЧЫНЫ

МАСАВЫЯ АРЫШТЫ

3)

Восенню 1925 года па ўсёй Заходняй Беларусі прайшлі масавыя арышты рэвалюцыйна настроеных рабочых і сялян, сярод якіх было многа моладзі. Сабраўшы іх у спецыяльна створаных лагерах катаванняў — у Бельску і Петрашах пад Беластокам, а таксама ў Ландвораве пад Вільняй, санацыйная паліцыя ўчыніла над імі жорсткую расправу. У лагер Петрашы паліцыя прыгнала маладую дзяўчыну Гэлю Каплан — работніцу-швею з Міхалова. У лагеры яе пачалі збіваць, падвешваць за ногі ўніз галавой, ліць ваду ў нос. Кволы арганізм дзяўчыны не вытрымаў катаванняў. Яна хутка памерла.

У вёсцы Шчыты быў таксама арыштаваны юнак Янка Петрычук. Паліцыя прывяла яго ў лагер у Бельску. Гэта быў сын селяніна - бедняка. Вярнуўшыся з Савецкага Саюза, дзе ён быў у гады вайны ў эміграцыі, Янка Петрычук працаваў батраком у памешчыкаў і кулакоў. Нягледзячы на знясільваючую працу, Петрычук знаходзіў час для гутарак з вясковай моладдзю. Ён расказваў аб тым, што бачыў у Савецкай Расіі, як жыве там моладзь. Гэта паслужыла прычынай для яго арышту. У лагеры паліцыя біла Петрычука да таго часу, пакуль ён не аглух і з яго горла палілася кроў. Пасля зверскіх катаванняў ён памёр.

У час гэтых масавых рэпрэсій была арыштавана Вера Харужая — сакратар ЦК КСМЗБ і некаторыя іншыя члены ЦК КСМ і ЦК КСМ Заходняй Беларусі.

21 верасня 1925 года ЦК ЛКСМБ звярнуўся да працоўнай моладзі БССР са спецыяльным заклікам аб стварэнні фронту дапамогі камсамолу Заходняй Беларусі і Польшчы і падтрымцы яго ў барацьбе супраць фашызма.

Клопаты і дапамога ЛКСМБ мелі велізарнае значэнне для камсамола Заходняй Беларусі і Польшчы. Дзе б ні знаходзіўся юны рэвалюцыянер — у турме, на дэманстрацыі, пры выкананні камсамольскага даручэння, — ён ведаў, што ў сваёй барацьбе ён не адзінокі. Пры думцы аб гэтым сэрца яго напаўнялася радасцю, мужнасцю, гатоўнасцю на самыя смелыя і баявыя подзвігі.

ПІСЬМЫ З БЕЛАСТОЦКАЙ ТУРМЫ

У архівах Інстытута гісторыі партыі ЦК КПБ захоўваецца пісьмо ў ЦК ЛКСМ на чырвоным палатне ад камсамольцаў з беластоцкай турмы. Яно было адказам на заклік ЦК ЛКСМБ. Кожнае слова пісьма напісана крывёю сэрца зняволеных юнакоў.

«Дарагія таварышы, мілыя свабодныя браты! — гаварылася ў пісьме. Да радаснага дня юнацкага руху — Міжнароднага дня моладзі — з нашай турмы пасылаем вам скромны падарунак — маленькі чырвоны сцяг. Гэтым мы сведчым, што ні турма, ні засценкі, ні замкі і краты, ні пабоі і знявагі, ні цэлыя банды паліцэйскіх шпікаў і турэмных ахоўнікаў не знішчылі і не могуць знішчыць у нас баявую камсамольскую душу, што няма сілы мацней за камсамол, што ніколі, ніколі, ніколі камсамольцы не будуць рабамі.

Няхай гэты сцяг раскажа вам аб нашай бязмежнай нянавісці да ворагаў, аб нашым неўмерна палымяным жаданні быць з вамі, змагацца ў сотні, тысячы разоў больш актыўна, самааддана, бясстрашна, чым да турмы.

Няхай ён скажа ўсёй працоўнай моладзі, што не трэба баяцца турмы, што толькі ў турме пасапраўднаму можна зненавідзець буржуаў і палюбіць барацьбу, камсамол.

Няхай жа гэты сцяг збярэ ў Міжнародны дзень моладзі незлічоныя стройныя рады рабочай і сялянскай моладзі, няхай пад баявыя гукі «Маладой гвардыі» радасна развяваецца ён па ветры.

Беражыце ж, таварышы, гэты маленькі сцяг, афарбаваны колерам нашай крыві і вышыты нашымі нервамі — ніцямі нашых сэрцаў.

Змагайцеся, таварышы, аддавайце камсамолу ўсе сілы, усю душу».

(Праця г будзе)

У Вольцы Нурэцкай любяць валейбол.
Фота — В. Баршчэўскі

З жыцця моладзі

Моладзі з Волькі Нурэцкай трэба дапамагчы не толькі арганізацыйна

Сонечны, веснавы дзень выклікаў з хат жыхароў Волькі Нурэцкай. На лавачках, каля пры кожнай хаце, сядзелі старэйшыя людзі, і хоць большасць з іх была апранута яшчэ ў зімовыя кажухі, аднак тут адчувалася вясна. Увагу маю звярнуў шматгалосы гоман і смех, што даносіўся з прышкольнага пляцу. Я падаўся туды. Моладзь гуляла ў валейбол. Прывітаўшыся, я разгаварыўся з імі.

— Што, — пытаю, — мо' гэта каманды ЛЗС спаборнічаюць?

— Ды не, — адказаў адзін з хлапцоў. Гэта проста нашыя, вясковыя гуляюць.

— Вельмі ў нас любяць валейбол, — сказаў іншы хлопец. А ЛЗС-а ў нас няма. Ды і наогул няма ніякай маладзёжнай арганізацыі ў вёсцы.

— Чаму ж, — кажу,— не арганізуеце? Валейбол —гэта яшчэ не ўсё. Калі б у вас быў гуртож ЛЗС, вы маглі б і іншыя галіны спартыўнага жыцця развіваць. А Саюз сялянскай моладзі вам шмат дапамог бы ў гэтым.

— Мо' гэта і праўда, — адказаў хлопец. Вось, як некалі быў у нас гурток ЗМП, дык і жыццё моладзі было іншае, шмат цікавейшае. Арганізавалі тады мы спаборніцтва па стральбе і іншыя спартыўныя гульні.

— Ну, тады і культурнае жыццё моладзі зусім інакш выглядала ў нашай вёсцы, — сказаў іншы хлопец. — Каб вы толькі паслухалі, як спявалі нашыя харысты, як танцавалі, — гаварыў ён.

— А што, — кажу, — цяпер моладзь у вёсцы не ўмее спяваць?

— Чаму ж гэта не, — пакрыўдзіўся хлопец. — Паслухайце толькі Аню Шымчук, Любу Мушкацэль, ці Ніну Парфенюк, або Косцю Алімпеюка. У іх галасы, як звон, чыстыя. Проста артысты. Умее нашая моладзь і цяпер спяваць і танцаваць. У гэтым можна пераканацца на кожнай забаве. Бяда вось толькі ў тым, што арганізацыі ў нас няма ніякай.

— Чакай, не гарачыся, — прагаварыў нехта. — Закончым вось пабудову святліцы і культурнае жыццё разгорнем як мае быць.

— Усёроўна без арганізацыі нічога не будзе, — стаяў пры сваім першы.

— Будуеце новую святліцу? — пацікавіўся я.

— Але, — адказаў хлопец. Зруб ужо амаль гатовы. Выканчым яго на 1-га мая. Тады і забаву мо' наладзім.

Хлопцы правялі мяне за вёску. Паказалі, дзе будуецца новая святліца.

— Будуем яе грамадскім чынам, — расказвалі хлопцы. Да працы ходзім пераважна мы, маладыя. Але шмат дапамагаюць і старэйшыя жыхары вёскі. Святліца будзе прасторная, са сцэнай і асобным пакоем на бібліятэку. Трэба вось нам толькі арганізаваць нейк культурную працу.

Як яе арганізаваць, моладзь Волькі Нурэцкай пакуль яшчэ не ведае. Аднак гэта не значыць, што моладзь гэтай вёскі безініцыятыўная. Аб яе добрых пачынах сведчыць і валейбол, і ахвярная праца ў пабудове святліцы. І таму думаю, што варта было б пацікавіцца Павятоваму праўленню ЗМВ у Сямяцічах моладдзю гэтай вёскі. Трэба дапамагчы ім, ды не толькі арганізацыйна.

В. БАРШЧЭЎСКІ

УЧОРА І СЁННЯ

(Працяг са стар. 1)

— 8, засталіся настаўнікамі — 32 асобы і працуюць 3 старыя настаўнікі (з тых 5-ці вёсак). Разам — 35 настаўнікаў.

Працуе ў службе здароўя: лекараў — 4, фельчараў — 2, акушэрак — 2, медсясцёр — 2, аптэчных працаўнікоў — 1, разам — 11.

Працуе ў тэхнічнай адміністрацыі: інжынераў — 8, радыётэхнікаў — 1, будаўнічых тэхнікаў — 3, дарожных тэхнікаў — 1, электратэхнікаў — 2, разам — 15 чалавек.

Працуе на чыгунцы і ў марской службе: кіраўнікоў руху — 2, начальнікаў — 1, дазорцаў (дарожных майстры) — 4, стражнікаў — 1, працаўнікоў чыгункі — 4, матросаў — 1, разам — 13 чалавек.

Працуе ў прамысловасці і рамесніцтве: працаўнікоў фабрычных — 7, шафёраў — 3, трактарыстаў — 3, рамеснікаў — 17, разам — 30 чалавек.

Працуе ў сельскагаспадарчай і лясной службе: аграномаў — 1, ляснікоў — 3, статыстаў — 1, геадэзістаў — 2, тэхнікаў меліярацыі — 2, разам — 9 чалавек.

Працуюць у розных установах: прадаўшчыкамі — 7 чалавек, бюровымі працаўнікамі ўстаноў — 7, афіцэрамі — 9, у міліцыі — 6, у партыйным апараце — 2, журналістамі — 1, разам — 32 асобы.

Агулам на розных пасадах працуе — 146 чалавек, на гаспадарцы — 134, з апошніх 3 маюць закончаную сярэднюю адукацыю і 12 — няпоўную сярэднюю, або прафесіянальныя школы.

Да вайны Беласточчыну лічылі «Польшчай Б». За часы царскай улады здабылі кваліфікацыю і пачалі працаваць настаўнікамі 11 асоб, а ва ўмовах санацыйнай улады толькі 1.

Зусім змяніліся ўмовы пры народнай уладзе. Урад Народнай Польшчы ўсім грамадзянам даў аднолькавыя правы на працу і навуку. Гэта мы бачым з вышэй пададзенай статыстыкі і параўнання.

За 20 гадоў існавання панскай Польшчы з 5-ці вышэй паданых вёсак закончыла 7 класаў 24 асобы, а за 14 год Народнай Польшчы — 253. За 20 гадоў панскай Польшчы Настаўніцкую семінарыю закончыла 1 асоба і працавала настаўнікам, а пры Народнай Польшчы з тых гёсак працуюць настаўнікамі 35 асоб і 55 асоб закончыла поўныя сярэднія школы (у 55 разоў больш, чым за часы санацыі). Трэба сказаць, што Настаўніцкая школа ў Ялоўцы была школай ніжэйшай ступені і раўнялася сучаснай няпоўнай сярэдняй адукацыі.

Аб вучэнні ў вышэйшых школах пры царызме і санацыйнай Польшчы мужыцкім дзецям нават не снілася, а пры Народнай Польшчы з тых 5 вёсак 9 асоб закончыла вышэйшыя навучальныя установы і працуюць у розных месцах, а 8 асоб яшчэ вучыцца.

Пры народнай уладзе ў школе ў Шымках амаль увесь час выкладаецца беларуская мова як прадмет з II класа, чаго не было пры царскай і санацыйнай уладах.

Цяпер замест лучыны кожную хату асвятляе электрычнае святло. Хутка будзе адкрыты медпункт, у якім лекарам, наколькі мне вядома, будзе працаваць былы вучань школы ў Шымках. 28 студзеня 1959 г. на грамадскім сходзе ў прысутнасці пасла было пастаноўлена пакрыць усе будынкі чарапіцай. На гэта кожны гаспадар зложыць уклад па 200 зл. Страхавальная каса дае на гэтую мэту таксама паважную суму грошай.

З выпадку 15-годдзя працы Шымкоўскай школы ва ўмовах народнай улады, беручы пад увагу вялікія дасягненні Шымкоўскай школы, многія выказалі думку арганізаваць з'езд абсальвентаў гэтай школы ў канцы чэрвеня 1959 г.

Такі з'езд прынёс бы шмат прыемных успамінаў і зрабіў бы яшчэ больш дакладнае падсумаванне таго, што нам дала Народная Польшча.

ВАСІЛЬ ДЗУН

П. БАРАШАЎ і В. КІТАІН

12)

(Дакументальная аповесць, расказаная ... камі П. Н. Сахаравым і Нагаевым)

Віскі і піва...

Намацаўшы ў кішэні паперку ў пяць фунтаў, Арцюшэўскі ўдакладніў:

— Два піва і сігарэт...

Параход пакачвала. Дзесьці ў глыбіні велізарнага стальнога корпуса глуха стукала машына. А можа гэта не машына, а ў галаве так стукаюць думкі?

За многа год жыцця заграніцай, ён так і не змог прызвычаіцца да дзіўнага напою віскі з садовай вадою. Горкі, пахне аптэкай, і выпіць трэба многа, каб на душы стала лягчэй. Паморшчыўшыся, Арцюшэўскі адным глытком апарожніў фужар, наліў піва. Але і яно сёння здавалася нейкім кіслым, нясмачным.

— Добра, ціха, — як быццам бы перад некім апраўдваючыся, прашаптаў Арцюшэўскі. — Справа зроблена і яе ўжо не паправіш.

Судна пакачвалася спакойна па Паўночным моры, думкі блыталіся. Арцюшэўскі ўпарта гнаў іх ад сябе, не жадаючы думаць ні аб мінулым, ні аб будучыні, але памяць усё ж цягнула нейкую сваю, невядомую, моцную нітачку, і, як у абрыўках кінастужкі, у мазгу праносіліся адарваныя карціны мінулага.

...Сорак трэці год, асенняя даждлівая раніца. Натоўп хлопцаў і дзяўчат стаіць на вакзале ў Асіповічах. Адны ўсхліпваюць і стогнуць ад гора, іншыя маўчаць і панура глядзяць на немцаў. Немцы былі ў касках і шэра-зялёных плашч-накідках, з-пад якіх выглядалі тупаватыя рыльцы аўтаматаў. Сонна, як быццам бы перад імі было пустое месца, а не людзі, канваіры глядзелі на натоўп і не рухаліся. Толькі велізарныя аўчаркі з налітымі крывёю вачыма злосна ўздрыгвалі, чакаючы сігналу, каб кінуцца на ахвяру.

Маленькі афіцэрык нешта крыкнуў, дзверы вагонаў з кратамі на высокіх вокнах расчыніліся, і немцы ўпіхнулі Арцюшэўскага ў вагон разам з сарака іншымі. А потым... Потым вёска Оленберг над Рэйнам, дом кулака-немца і бясконцая, цяжкая праца на агародзе, у полі, у канюшнях. Дзесьці на ўсходзе грымела вайна, яе хвалі ўжо паглынулі Польшчу, Чэхаславакію, і, нарэшце, Германію. Палонныя з надзеяй глядзелі на дарогу, якая вяла на ўсход, чакалі з нецярплівасцю савецкіх войск, але ў Оленберг прыйшлі амерыканцы...

— Цяпер вы свабодныя, — абвясціў палонным амерыканскі камендант. Да поўнай перамогі засталося нямнога. Маё камандаванне спадзяецца, што вы дапаможаце арміі саюзнікаў, і прапануе вам уступіць у нашы батальёны.

Арцюшэўскі, паляк Юзэк і чэх Зыгмунт думалі, што ім дадуць зброю, каб біцца з немцамі. Але іх запісалі ў санітарны батальён, і былыя палонныя з раніцы да ночы вазіліся з смярдзючымі бінтамі, цягалі насілкі, мылі падлогу ў шпіталях.

Калі немцы былі разбіты і над рэйхстагам развівалася сцяг перамогі, Арцюшэўскі, Зыгмунт і Юзэк выграшылі ісці на ўсход, дадому.

— Заўтра атрымаеце пропускі! — запэўніў іх камендант. Але раніцай Арцюшэўскаму загадалі аднаму з'явіцца ў камендатуру. Акрамя каменданта, там былі невысокі, бялявы чалавек з шрамам, мутнаватымі вачыма. Камендант адразу выйшаў, а белабрысы наблізіўся да хлопца, сціснуў ліхаманкава яго руку ліпкай далонню, абняў.

(Працяг будзе)

КІТАЙ

Тэме гераічнай барацьбы Народна - вызваленчай арміі Кітая супроць гамінданаўскіх войск прысвечаны фільм «Разведка за ракой». Фільм расказвае аб самаахвярных дзеяннях разведчыкаў, якія садзейнічалі паспяховаму фарсіраванню ракі Янцзы.

* * *

ФРАНЦЫЯ

«Цана страху» — рэжысёра Клузо. Недарэчна дабівацца шчасця ў жыцці, прадаючы гэтае жыццё. Так можна зрабіць толькі тады, калі чалавек знойдзецца ў крайняй роспачы. І фільм проста паказвае на тых, хто даводзіць людзей да роспачы, хто купляе іх жыццё за долары і штурхае на смерць.

Незайздросна выглядаюць у фільме гаспадары нафтавай кампаніі. Яны адважныя, калі маюць справу з адзінкамі, але баяцца калектыву і шукаюць помачы паліцыі, каб справіцца з жонкамі рабочых, якія сабраліся на мітынг пратэсту.

* * *

Г.Д.Р.

«Эрнест Тэльман — сын свайго народа»—адзін з лепшых фільмаў кінастудыі ДЭФА. Падзеі ў фільме разыгрываюцца ў канцы вайны 1914 — 1918 г. Рэвалюцыя ў Расіі і голас Карла Лібкнехта і Ружы Люксембург дзейнічаюць на розумы нямецкіх салдат і рабочых, даведзеных пагубнай вайной да голаду. Яны паўстаюць супроць вайны, за мір паміж народамі.

Сярод салдат выдзяляецца докер з Гамбурга — Тэльман.

ВЯЛІКІ
ЛІТАРАТУРНЫ КОНКУРС

ЯНКА КУПАЛА
ЯКУБ КОЛАС
ЗМІТРОК БЯДУЛЯ
МАКСІМ ТАНК
МАКСІМ БАГДАНОВІЧ
ЯКУБ КОЛАС

1

Зорка Венера ўзышла над зямлёю,
Светлыя згадкі з сабой прывяла...
Помніш, калі я спаткаўся з табою,
Зорка Венера ўзышла.

2

— Жартуеш? — крыкнуў пан не сваім голасам. — Спявай!

Салавей усміхнуўся, трохі як бы занепакоіўся, горда зірнуў на пана, выпрастаўся, як нацягнутая струна, і больш цвёрдым голасам сказаў:

— Не хачу быць панскім салаўём!

3

У тонях, як
у люстраных шыбах,
Адбіты скалы,
Вяршыні Татраў,
І між цяністых
Ялін і лімбы
На самым схіле
Гураля хата.

Рэдакцыя «Нівы» і Галоўнае Праўленне БГ-КТ у сувязі з «Днямі асветы, кнігі і друку» арганізуюць вялікі літаратурны конкурс.

Пад кожным малюнкам чытач знойдзе ўрывак з твора, загаловак і аўтара якога трэба адгадаць. Урывак і малюнак дапамогуць чытачу ў гэтым.

Аўтараў твораў падаем вышэй. Увага, аўтары пададзены не ў такім парадку, як нумары малюнкаў і ўрыўкаў.

Узнагароды

І — ФОТААПАРАТ,

ІІ — КАМПЛЕКТ ДА ПІСАННЯ (ВЕЧНАЯ РУЧКА і ВЕЧНЫ АЛОВАК).

ІІІ — КАМПЛЕКТНАЯ БІБЛІЯТЭЧКА (10 ТАМОЎ)

І 10 КНІЖНЫХ УЗНАГАРОД.

Тэрмін дасылання адказаў да 17 мая.

УВАГА! Адказы дасылайце на купонах, пададзеных ніжэй, на адрас: Рэдакцыя «Нівы», Беласток, вул. Весялоўскага 1 (літаратурны конкурс).

4

«Скурганіў бы душу чырванцом тваім я,
Гуслям, княжа, не пішуць законаў:
Небу справу здае сэрца, думка мая,
Сонцу, зорам, арлам толькі роўна».

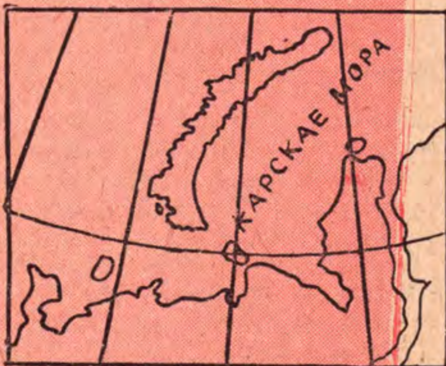

5

І тут у першы раз Міхала
Вось гэта думка напаткала:
Купіць зямлю, прыдбаць свой кут,
Каб з панскіх выпутацца пут,
І там зажыць сабе нанова:
Свая зямля — вось што аснова!

6

Нарэшце дзед Талаш — партызанскі камандзір. Праўда, войска яго яшчэ павялічыцца і значна павялічыцца — на гэты конт сякі - такія меры ўжо прыняты. Чырвоныя камандзіры прынялі яго ў сваю сям'ю, іменна, як камандзіра і свайго чалавека. Хіба гэта не гонар дзеду Талашу?

КУПОН

№	Аўтар	Загаловак твора	Адрас: Імя	Прозвішча	Мясцовасць	Пошта	Павет
1							
2							
3							
4							
5							
6							

Гедзічы крыўдзяць

Дарагая рэдакцыя! Звяртаюся да цябе з просьбай, каб ты абараніла ад нядобрых людзей, якія моцна мяне крыўдзяць. З'яўляюцца імі Ян Гедзіч, яго сыны Уладзімір і Севасц'ян, а таксама зяці яго сыноў. Пазаймалі яны мае агароды, будуюцца на іх і сеюць, а я не магу знайсці на іх ніякіх канцоў. А ўсё гэта таму, што іх сваякі займаюць адказныя становішчы ў мясцовых уладах, і яны ўсюды ўладзяць, загодзяць і так кругом іхняя праўда.

Я навазіла пад бульбу гною на зіму на тыя кускі, дзе рабіла, а яны пайшлі, разгаралі і пакінулі мне кусочак паўметра шырынёю. Яны кампанію праследуюць таго, хто мне дапамагае, таму людзі не хочуць і баяцца мне дапамагаць, а толькі спачуваюць.

Сыны Яна Гедзіча мяне пужаюць, калі з сваёю крыўдаю звярочваюся да ўладаў, а Уладзімір Гедзіч нават мяне за гэта набіў. Было гэта ў мінулым годзе. Я падала ў суд праз міліцыю, але, як відаць, ужо таксама яны з гэтым уладзілі, і справа не набрала ніякага ходу. Ды яшчэ сакратар Грамадскай рады ім за гарэлку дапамагае, а з мяне насмейваецца і разам з імі ашукоўвае. Раз сказаў, што мяне міліцыя вызывае, і я дарма прайшла многа кіламетраў.

Я, баба, жыву без мужыка, толькі з дзіцём, і дзе ні пайду, з-за Гедзічаў ніхто мяне не выслухае. І так сяджу і плачу, што кругом пакрыўджана багатымі Гедзічамі, якія з-за наживы гатовы пазбавіць мяне жыцця.

Дарагая «Ніва», дапамажы мне так, каб багатыя на ўсю вёску Гедзічы зразумелі, што і бедный удаве трэба жыць.

ОЛЬГА ГЕДЗІЧ
вёска Коматаўцы
Сакольскі павет

І ў нашай вёсцы будзе святліца

Моладзь і дарослыя вёскі Крывая (Бельскі павет) пастанавілі пабудаваць святліцу. Пляц на будынак ужо ёсць. Сяляне далі ўжо грашовы ўклад на яго будову. Першакадай з'яўляецца толькі адна справа, а менавіта тое, што над пляцам праходзяць электрычныя правады. Але з гэтым будзе ўладжана. Хутка ўжо пачнуцца першыя працы пры будове святліцы.

КОЛЯ ДАНІЛЮК
вёска Крывая
Бельскі павет.

Шмат падпісчыкаў «Нівы»

Важнай справай у выхаванні дзяцей, а таксама і сялянства з'яўляецца чытанне газет, а тым ліку і беларускага часопіса «Ніва», які пашырае веды аб жыцці беларусаў.

Належна ацэньваюць гэта настаўнікі з Тынявіч Вялікіх: Ніна Аляксеюк, якая з'яўляецца сталым падпісчыкам свайго часопіса, і Вася Пучко, настаўнік беларускай мовы. Яны прывілі любоў да роднага часопіса і многім школьнікам. У школе ёсць 56 падпісчыкаў «Нівы».

Варта, каб узялі прыклад з Тынявіч і іншыя школы і больш цікавіліся сваёй роднай беларускай газетай.

АЛЯКСАНДР ЗАКРОЙШЧЫК
Кленікі
Гайнаўскі павет

Новы сельгасгуртoк

Сяляне з вёскі Валкушы (Сакольскі павет), пазнаёміўшыся з дакладам Уладзіслава Гамулкі на III З'ездзе ПАРП, пастанавілі арганізаваць сельскагаспадарчы гуртoк і змагацца за лепшыя ўраджаі сваіх палёў і сснакосаў. Новы сельгасгуртoк складаецца з 20 гаспадароў. Першаю дзейнасцю будзе вапнаванне і загаспадараванне 30 га неўраджайных сенажацей.

М. КОСЦЮК
Саколка

З Нурца

Не так даўно ў нашую вёску Нурэц прыехалі з Бельскага аддзела БГ-КТ двое сяброў: таварыш Майсеня і тав. Кардзюкевіч. Пры дапамозе настаўнікаў і мясцовага солтыса склікалі яны сход і пазнаёмілі людзей з дзейнасцю беларускага таварыства. У выніку іх размовы з людзьмі ахвотна ў гуртоку ўступіла звыш 20 чалавек. Праца ў гуртку пачалася з арганізавання драматычнага гуртка, які хутка вывучыў і выступіў з дзвюма беларускімі п'есамі: «Пінская шляхта» і «Боты».

Моладзь выязджала з гэтымі п'есамі таксама ў навакольныя вёскі і з вялікім поспехам выступала на сцэне. Члены БГ-КТ з'яўляюцца прапагандыстамі часопіса «Ніва». У Нурэц у маі будзе прыходзіць 51 экземпляр «Нівы».

Сяляне з Нурца перад III З'ездам ПАРП прынялі пастанову пабудаваць грамадскім чынам брук у сваёй вёсцы, кошт якога аблічваецца сумай 260 тысяч злотых. І ўжо вёска мае добры брук. Трэба ў гэтым падкрэсліць вялікую заслугу сакратара Грамадскай рады нарадовай у Нурцы, які быў арганізатарам чыну.

МІКАЛАЙ ВРУБЛЕЎСКІ
в. Нурэц
Бельскі павет.

У Зубаве

У Зубаве ёсць Прэзідыум ГРН, школа, пошта. Няма толькі святліцы. І, мусіць, доўга яе не будзе, бо няма ініцыятараў і арганізатараў, каб святліцу будаваць грамадскім чынам.

Зусім інакш у суседняй вёсцы Кожына. Кожынская моладзь прыкладае шмат намаганняў, каб у іх вёсцы быў таксама культурны цэнтр, як святліца. Вось і 12 красавіка, у нядзелю, моладзь з самай раніцы рабіла выкапы на фундамент на запланаваную святліцу.

Я. БЕНАДЫЧУК
вёска Зубава
Бельскі павет.

Жанатыя — галоўныя артысты — самадзейнікі

Яшчэ зусім нядаўна ў нашай вёсцы было сумна, нецікава. Але аднойчы зімовым вечарам сабралася моладзь і старэйшыя і сталі гутарыць аб тым, як дабіцца, каб і моладзь, і старэйшыя культурна і з прыемнасцю праводзілі вольны час.

І вось тады па ініцыятыве настаўніцы моладзь і старэйшыя пастанавілі арганізаваць драмгуртoк. Сталі мы рыхтаваць дзве п'есы: беларускую — «Мікітаў лапаць» і польскую — «Такі ўстыд». Галоўныя ролі ўзялі людзі, якім даўно па саракоўцы. Імі з'яўляюцца Міхась Пракопчык, Сяргей Пракопчык і Станіслаў Абухоўскі.

Пастаноўка адбылася так паспяхова, што нашыя артысты заахвоціліся і цяпер рыхтуюць «Паўлінку», з якою выступяць у першай палове мая.

Г. АБУХОЎСКАЯ
вёска Лішчаная
Сакольскі павет

Больш гутарыць аб агратэхніцы

Пасля таго, як у нашай вёсцы арганізаваўся сельскагаспадарчы гуртoк, гаспадары ў нас сталі больш гутарыць аб агратэхніцы. Налічвае гуртoк больш дваццаці членаў.

У хуткім часе колькасць членаў, напэўна, узрасце, таму што амаль кожны гаспадар імкнецца да таго, каб навучыцца атрымоўваць лепшыя ўраджаі і лепш гадаваць жывёлу. А ў сельскагаспадарчым гуртку на ральнічую прадукцыю звярочваюць гаспадары ўвагу.

П. ІВАНЮК
Плёскі
Бельскі павет.

РУНЬ

Літаратурнае аб'яднанне пры рэдакцыі «Ніва» выдала зборнік вершаў маладых паэтаў Беласточчыны п. з. «Рунь». У зборніку змешчаны вершы 17 паэтаў. Цана 5 зл. Зборнік можна купіць у кнігарнях «Дому ксёнжкі» ў Беластоку, Бельску, Гайнаўцы, Саколцы, Сямятычах і ў рэдакцыі «Ніва».

Чытачы, якія хочуць атрымаць кніжку поштай, павінны выслаць у рэдакцыю 5 зл.

Сардэчныя тайны

Моладзь, калі падрастае, сустракае ў сваім жыцці розныя перашкоды і вельмі часта не ведае, як пакіраваць сваім жыццём.

16-гадовы чытач Я. С. з Бельскага павета піша:

«У гэтым годзе канчаю пачатковую школу і не ведаю, што далей рабіць. Бацька мой кажа: «Хопіць ужо вучыцца і так не будзеш панам. За год, два ажэнішся і будзеш працаваць на гаспадарцы».

Парадзьце, што рабіць, ці слухаць бацькі, ці наперакор яму вучыцца далей? Бедаю, што самому без бацькоўскай дапамогі будзе цяжка».

ДАРАГІ ЯНКА! На нашу думку, трэба ўсё зрабіць, каб пераканаць бацьку і вучыцца далей. Калі сам не парадзіш, прасі свайго настаўніка, суседа ці добрага знаёмага, які для бацькі з'яўляецца аўтарытэтным, няхай паговораць з ім. Няхай скажуць яму, што і на гаспадарцы патрэбны людзі адукаваныя.

Ажаніцца заўсёды паспееш.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Гал. Праўленне БГ-КТ паведамляе, што пры рэдакцыі „Ніва" адкрыта бюро пісання прашэнняў да адміністрацыйных і судовых улад. Аплата згодна з дзяржаўнай тарыфай. Карыстайцеся парадамі нашага юрыста.

„NIWA"

Organ ZG BTSK. Adres ZG BTSK: Białystok M. C. Skłodowskiej 1 tel 54-14
Redaguje Kolegium. Adres redakcji: Białystok ul Wesołowskiego 1. tel centr 37-41 red naczelny i sekretariat 25-89
Wydawca Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa"
Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2.40 zł kwartalnie — 7.20 zł półrocznie — 14.40 zł rocznie — 28.80 zł
Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312 w Białymstoku dla PUP i K „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma
Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10.15 zł. półrocznie — 20.30 zł i rocznie — 40.60 zł. Należność za prenumeratę za granicą wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa
Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONIA" Warszawa Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi
S 4.16 Nkł. 5150 Bltk. P-1

МАЙ

Сонейка на небе цёпла ўсміхаецца, зялёная траўка кучаравіцца, дзе толькі вылезці змагла, працавіта птушкі шчабечуць, і ад усяго гэтага, ды ад радасці кожны чалавек гатоў вараб'ём падскакваць.

Нават чорныя вароны каркаюць весялей, чым заўсёды. Май прынёс прыродзе жыццё, радасць і надзею.

Людзі з надзеяй заглядваюць у будучыню і аглядваюцца на дасягненні. А гэтыя дасягненні часам і не заўважыш адразу.

Напрыклад, выпіваем куфаль піва, і не заўважаем, што піва цяпер моцнае. Некаторыя скептыкі ўсміхаюцца — якія ж у піве могуць быць дасягненні, а аказваецца справа тут важная.

Якасць прадукцыі расце ў нас і не толькі ў піве.

Мая баба, бывала, лаялася, як шавец, цыруючы мае шкарпэткі.

Цяпер баба не цыруе. Шкарпэткі ўмацаваны стылёнам, адну пару купіш і цэлы год носіш, пакуль самыя халяўкі не застануцца. А з гэтых халявак потым яшчэ можна навушнікі пашыць для кабылы, каб мухі не кусалі.

Ці вось у суседнім ГС-е пасадзілі малайца. За кратамі галубок варкуе, сустракаючы май, — і ў гэтым таксама дасягненне ёсць. Значыць, моцная ўлада, калі за парадак змагаецца і не дае абкрадваць грамадзян. Не ведаю, як чытачы, але я дык вельмі не люблю, калі мяне абкрадваюць.

Грошыкі ў нас таксама з'явіліся новыя: па два злотых і па пяць. Моцныя грошы: зубы паламаеш, і не разарвеш. Значыць, умацоўваюцца грошыкі народныя, і, аказваецца, і ў такіх дробязях праглядваюць клопаты аб чалавеку.

І сярод культурных дзеячоў назіраецца ажыўленне. Самыя што ні ёсць спячыя актывісты пачынаюць чырыкаць прыгожыя словы аб культуры на гёсцы. На носе ж Дні асветы і кніжкі!

А як культшарманку ні круці, лічбы паказваюць, што на галаву прыходзіцца выдаткаваных 49 грошай у год на закупку кніг.

Які працэнт у гэтым беларускай кнігі — лепш не лічыць, сораму менш будзе.

А зрэшты, не варта псуць маёвага настрою некультурнымі дадзенымі. Хто з вас, дарагія чытачы, не паспее выказацца з гэтай прычыны — не сумуйце.

Праз год усё паўтарыцца на культурным фронце і тады возьмеце голас па пытанню, якое мохам абрасло.

Дзядзька Лявонь.

— Чаму ў нас няма вугалю? Бацька ж наш шахцёр!

— Шахцёр, але беспрацоўны!

— Чаму беспрацоўны?

— Таму, што ў нас надта многа вугалю.

(ЛЕА ГАС — «Ойленшпігель»)

КАПІТАЛІЗМ...

У масцы. Без маскі.

(«Дікобраз» — Прага)

Ахова здароўя ў ЗША

— Паслухаем зараз, у якім стане ваша здароўе. («Перац»)

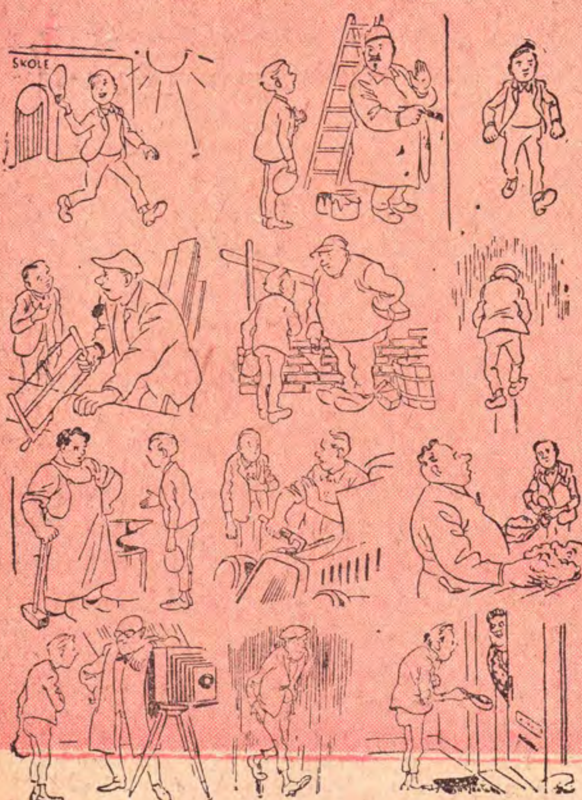

ХЕРЛУФ БІДСТРУП (Данія).
Пасля заканчэння школы.

КАПЯЛЮШ у небяспецы

На апошнім з'ездзе беспрацоўных членаў прафсаюза AFL-CIO ў Вашынгтоне з прамовай да пяці тысяч сабраўшыхся выступіў міністр працы Мічэл, які абяцаў беспрацоўным лепшую будучыню. Ён абвясціў: «Да кастрычніка гэтага года працу атрымаюць тры мільёны рабочых».

А каб поўнасцю пераканаць у гэтым рабочых, Мічэл дадаў, што калі яго пропаведзь не спраўдзіцца, гатовы ён з'есці ўласны капялюш перад галоўным фасадам Міністэрства працы.

Абяцанні міністра Мічэла віламі па вадзе пісаны. Ужо сёння лік беспрацоўных ЗША складае каля 4,5 мільёна асоб. Эксперты прадбачваюць, што ў кастрычніку закончацца сезонныя працы і колькасць беспрацоўных значна павялічыцца.

Капялюш міністра Мічэла ў небяспецы.

А што будзе з жыватом пана міністра?...

У. Л.

Сусветны каланіялізм...

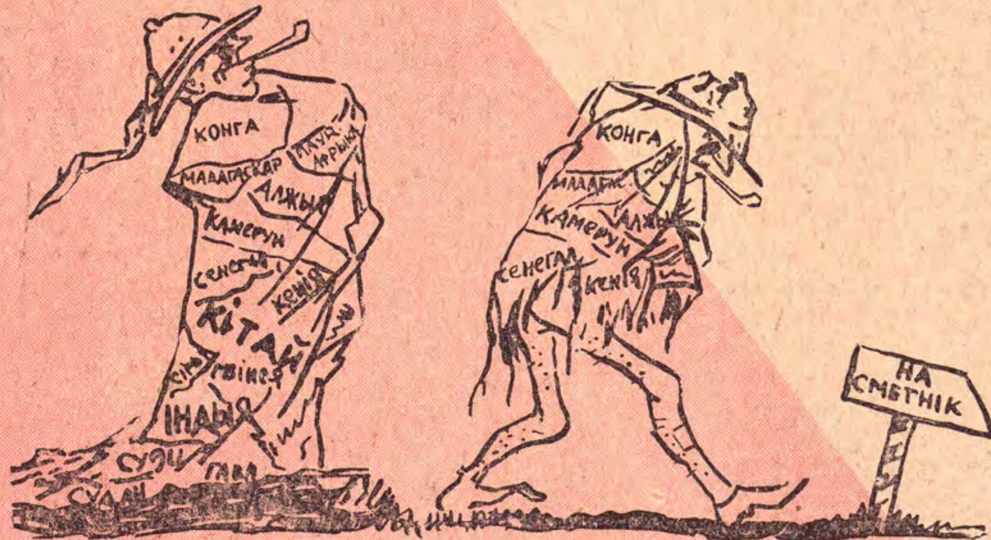

Учора... Сёння... І заўтра!

(«Урзіка» — Бухарэст). (Румынія)